

İLKÖĞRETİM OKULLARI BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN İLKOKUMA VE YAZMA ÖĞRETİMİNE HAZIRLIK DÜZEYLERİ

Süleyman ÇELENK *

ÖZET

Bu araştırma ilköğretim okullarına yeni başlayan birinci sınıf öğrencilerinin ilkokuma ve yazma öğretimine yönelik deneyim ve birikimlerini (duyuşsal hazırlık düzeyi ile okuma ve yazma öğrenmeye hazırlık düzeyleri) ölçmek amacıyla yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; (1). öğrencilerin okulöncesi dönemden ilkokuma ve yazma öğretimine yönelik çok önemli deneyim ve birikimlerle okula başladıkları, (2). okulöncesi dönemde alınan anaokulu eğitiminin öğrencilerin okuma ve yazmaya hazırlık düzeyleri üzerinde etkili olduğu görülmüştür.

Anahtar kelimeler: İlköğretim birinci sınıf öğrencileri, Duyuşsal hazırlık düzeyi, Okuma ve yazma öğrenmeye hazırlık düzeyleri.

LEVEL OF READINESS FOR READING AND WRITING EDUCATION AMONG FIRST GRADE STUDENTS OF PRIMARY SCHOOLS

ABSTRACT

This research aims to measure the experience and knowledge (affective readiness and level of readiness to learn reading and writing) of first grade students who have recently started primary school education. According to the findings of the study, it is observed that: 1) students come to school with significant experience and knowledge gained in the pre-school period 2) kindergarten education taken in the pre-school period has a significant contribution to the students' levels of readiness for reading and writing.

Keywords: First grade students, Affective readiness level, Reading and writing readiness levels.

* Doç. Dr. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri BIm.

1. GİRİŞ

Öğrenci hangi düzeyde eğitim sürecine girmiş olursa olsun kazanması gereken davranışlar için hazır olma durumunda bulunması gerekir. Hazır olma durumu öğrencinin, bazı öğretim hedeflerine göre yeterlilik durumudur. Bazı kaynaklar hazır olma terimi yerine hazırbulunuşluk terimini kullanırlar. Hazır olma ya da hazırbulunuşluk çoğu kez olgunlaşma ile karıştırılmaktadır. Olgunlaşma genel anlamda biyolojik gelişmeyi işaret etmektedir. Halbuki hazır olma bir davranışın kazanılabilmesi için gerekli biyolojik büyümenin yani olgunlaşmanın yanı sıra öğrencinin o davranışın gerektirdiği ön bilgiye, beceriye, alışkanlığa, ilgiye ve tutuma da sahip olmasını gerektirir (Fidan, 1998).

Öğrencinin öğrenmeye hazır olma durumu Bloom'un "tam öğrenme" modelinde giriş davranışları olarak ele alınmaktadır. Bloom bunları, bilişsel giriş davranışları ve duyuşsal giriş özellikleri olarak iki ana grupta ele almıştır. Ancak hazır olma kavramı tam öğrenme modelindeki iki öğrenci niteliğini içine aldığı gibi, bireyin fiziksel biyolojik gelişimini de içine alır (Bloom, 1976).

İlkokuma ve yazma öğretimi çocuğun okula gelmeden önce, yani okulöncesi dönemde, hem biyolojik (olgunlaşma), hem bilişsel (ilkokuma ve yazma öğretiminin gerektirdiği düzeyde ön bilgi ve beceri), hem de duyuşsal (öğrenme istekliliği ve güdüsü) ön yeterliklere sahip bulunması gerekir. Örneğin; belli bir kas sinir gelişim gücü kazanmadan çocuk kalem tutma, belli bir beyin ve zihin gelişim ve olgunluğu kazanmadan da yazıları okuma ve onlardan anlam çıkarma başarısını gösteremez. Benzer şekilde çocukların ilkokuma ve yazma öğretiminde başarılı olabilmeleri onların ileri düzeyde öğrenme güdüsüne (öğrenme istek ve arzusuna sahip olmalarıyla mümkündür (Çelenk, 2007).

Yapılan araştırma, inceleme ve gözlemler çocukların önemli okuma-yazma deneyimi farklarıyla okula başladıklarını göstermektedir (Sulzby and Teale, 1991). Okula okur-yazar olarak başvuran çocukların aile ortamı incelendiğinde, bu çocukların ve çevrede görsel-işitsel okuma-yazma araçları bulunan aile ortamından geldikleri, ya da anaokulu eğitimi aldıkları için, yine görsel-işitsel okuma-yazma araçlarıyla ilgilendiklerini göstermektedir. Okur-yazar olarak okula gelmeseler bile, okula önemli okuma-yazma deneyimiyle gelen çocukların okuma-yazma öğrenmede hiç deneyimi olmayan çocuklara göre daha başarılı olduklarını ortaya koymaktadır (Burns, vd., 1992; Çelenk, 2003).

Çocuğun okul öncesi ortamda (aile, anaokulu, yuva vb.) karşılaştığı, kitap, dergi, gazete, görsel ve dilsel algıyı geliştirici resim çizme, tamamlama kitapları, tahmin edilebilir okuma kitapları (büyük resimli az yazılı, resimden yazılanları tahmin ettiren kitaplar) gibi, basılı araç-gereçlerin yanı sıra, ailede, yuvada ve anaokulunda katıldığı, dinleme, çizme, boyama etkinliklerinin tamamı, okul öncesi "okuma-yazma deneyimleri" arasında varsayılmaktadır.

Çocuklar, okuma-yazma deneyimlerinin çok büyük bir kısmını okula başlamadan önce kazanmaktadırlar (Cunningham, Moore, Cunningham and Moore, 1995). Bir araştırmada; Navajo yerlilerinde, okuma bilmeyen ailelerde yetişen çocukların okumaya hazırlıklı olmadıkları saptanmıştır (Gray, 1975). Bu çocukların en tipik özelliklerinin, dilin bir takım sembollerden ibaret olduğunun farkına varmamış olmalarıdır. Anne-babalar bu çocuklara hiçbir şekilde yazılı kaynaklardan okumadıkları için, kitapların bilgi kaynağı olduğundan da haberdar olamamışlardır. Basılı ve yazılı okuma dokümanlarının bulunduğu çevrede yetişmedikleri için de dilin yazılı şeklini bilmemektedirler. O nedenle de bu çocuklar, basılı okuma araç-gereçlerin çok bulunduğu çevrede yetişmiş olanların ulaştığı "Bu ne demektir?" düzeyine henüz ulaşamamışlardır.

Bu anlayıştan yola çıkan Sulzby ve Teale (1991), okuma-yazma sürecinin doğumla birlikte başlaması ve çocuk bu beceriyi kazanıncaya kadar devam etmesini önermektedirler. Durum bu

açından değerlendirildiğinde, 1-2 yaşındaki çocuğu da okuma-yazma sürecinin bir parçası olarak görmek ve ele almak gerekmektedir. Okuma-yazma becerilerinin kazanımı, ailede, toplumsal çevrede, yuvada, anaokulunda ve çocuk ilköğretim okuluna alındığında da sürekli gelişme halinde olan bir süreçtir. Kısaca vurgulamak gerekirse, çocuğun içinde bulunduğu tüm sosyal ilişkilerin okuma-yazma becerisi üzerinde etkili olduğu görülmektedir. Yukarıda sözü edilen gözlemler çocukların okuma-yazma öğrenmeye başlamadan önce, zengin okuma-yazma araçlarıyla (kitap, gazete vb.) dolu bir ortamda büyümelerinin ve bir hazırlık dönemi geçirmelerinin ne kadar önemli olduğunu göstermiş olması bakımından önemli sonuçlar ortaya koymuştur. Çünkü; okuma-yazma araçlarının bulunduğu çevrede yetişmemiş olan çocuklar, daha önce basılı ve yazılı okuma dokümanlarının bulunduğu çevrede yetişen akranları kadar başarılı olamamışlardır.

Anaokulları da çocukları ilkokuma ve yazma öğretimine hazırlamak bakımından güçlü bir etkiye sahiptir. Anaokulları okuma-yazma öğrenmenin önkoşulunu oluşturan davranışların kazandırılmasında önemli bir işlevi yerine getirir. Bütün bu gelişmelerin ışığında, ABD’de okullardaki “okuma-yazmaya hazırlık” anlayışının “okuma-yazma öğrenmede kuluçka dönemi” (emergent literacy) anlayışına doğru kaydığı görülmektedir (Sulzby ve Teale, 1991).

Öte yandan araştırmalar, okur-yazarlığa önem veren ailelerden gelen çocukların okuma-yazma eğitimi programının oturtulacağı güçlü bir temelle okula başladıklarını göstermektedir. Bu çocukların okulöncesi okuma-yazma deneyimlerinin toplamı ortalama bin saati bulmaktadır. (Adams, 1990,s. 48). Bu farklar ileride de ele alınacağı gibi ilkokuma yazma öğretimini önemli ölçüde etkileme gücüne sahiptir.

Çocuğun evde doğal bir süreç içerisinde kazandığı dil becerilerinin (dinleme, konuşma, okuma ve yazma deneyimleri ile ilgili birikimi) ve okul öncesi kazandığı okuma-yazma deneyimlerinin düzeyi, sınıfta uygulanacak ilkokuma-yazma öğretiminin temelini oluşturmak durumundadır (Burns vd., 1992). Bir başka anlatımla, sınıfta çocuğa uygulanacak ilkokuma-yazma öğretiminin niteliğini ve düzeyini her çocuğun okulöncesi dönemde geliştirdiği dil becerilerinin düzeyi ve okuma-yazma deneyimlerinin ona sağladığı birikimler belirleyecektir. Bu anlamda ilkokuma-yazma öğretimi, her çocuğun okulöncesi birikimini dikkate alan ve bu birikim üzerine inşa edilen “bireyselleştirilmiş bir öğretim” olmak durumundadır.

2. PROBLEM VE ALT PROBLEMLER

2.1 Problem

ilköğretim okulları birinci sınıf öğrencilerinin ilkokuma ve yazma öğrenmeye hazırlık düzeyleri nedir?

2.2. Alt Problemler

İlköğretim okulu birinci sınıfına yeni başlayan öğrencilerde;

1. Duyuşsal hazırlık düzeyleri ile, okuma ve yazmaya hazırlık düzeyleri nedir?
2. Anaokulu eğitiminin; duyuşsal hazırlık düzeyleri ile okuma ve yazmaya hazırlık düzeylerine etkisi nedir?
3. Öğrencilerin bağlı bulunduğu okulun içinde yer aldığı sosyo-ekonomik çevrenin, öğrencilerin duyuşsal duyuşsal hazırlık düzeyleri ile okuma ve yazmaya hazırlık düzeylerine etkisi nedir?

3. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Bu araştırma, ilköğretim okulları birinci sınıf öğrencilerinin ilkokuma yazma

öğretimine hazırlık düzeylerini, öğrencilere ait bazı değişkenler açısından inceleyerek, öğretmenlere yönelik öneriler geliştirmeyi amaçlamaktadır.

İlköğretim okullarına yeni başlayan birinci sınıf öğrencilerine, geleneksel olarak, okulları açıldığı ilk günlerde belli bir süre ilkokuma ve yazmaya hazırlık eğitimi verilmektedir. Bu araştırma; ilköğretime yeni başlayan öğrencilerin ilkokuma ve yazma öğretimine hazırlık düzeylerini belirleyerek, öğretmenlerin öğrencilerle yapmaları gereken ek hazırlık çalışmasına ışık tutabilmeleri açısından önemlidir.

4. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu çalışmada survey yöntemi ve yapılandırılmış görüşme tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırmanın verilerinin toplanmasında amaçlı örnekleme tekniği ile seçilen sosyo-ekonomik düzeyi farklı üç ayrı okuldan (Bolu merkez Ellinci Yıl, Altmışınca Yıl ve Cumhuriyet İlköğretim Okulları) 103 öğrenciden yararlanılmıştır.

Araştırmanın alt problemlerine ilişkin verileri toplayabilmek amacıyla üç ayrı ölçme aracı hazırlanmıştır:

1. Araştırmaya konu olan öğrencilerin öğretmenlerine “öğrencinin hangi düzeyde ilkokuma yazma öğrenmeye istekli olduğu” sorulmuş ve öğretmenin öğrencilerinin ilkokuma ve yazma öğrenmeye isteklilik düzeylerini dikkate alarak, “tamamen isteksiz”, “isteksiz”, “kararsız”, “istekli”, “çok istekli” seçeneklerinden birisini işaretlemeleri istenmiştir. Sonuç her kategoriye (1) puan verilerek (5) puan üzerinden notlandırılmıştır.

2. Okumaya hazırlık düzeylerini belirlemek amacıyla, alfabe testi, az heceli kelime, cümle ve metinleri okuma testi hazırlanmıştır. Öğrencilerin alfabedeki sesleri tanıma düzeyleri (5) puan üzerinden notlandırılmıştır.

3. Yazmaya hazırlık düzeylerini belirlemek amacıyla, basit düz ve eğri çizgiden alfabedeki harflerin yazılmasına kadar gelişen bir yazma testi hazırlanmış ve sonuçlar araştırmacı tarafından (5) puan üzerinden notlandırılmıştır.

Ölçme araçlarının kapsam geçerliliği için uzman kanısına başvurulmuştur. Ölçme araçlarının güvenilirliği için araçlar arasında gözlenen korelasyon katsayılarının anlamlılık düzeyi ilişkisine bakılmış ve Sonuçlar Tablo-1’de sunulmuştur.

Tablo-1 Duyuşsal Hazırlık Düzeyleri İle, Okuma ve Yazmaya Hazırlık Düzeylerinin İlişkisel Boyutu

Gruplar	1	2	3	N	\bar{X}	SS
1. Duyuşsal hazırlık.	--	--	--	36	3,59	1,31
2. Okumaya hazırlık	.33**	--	--	32	2,61	2,61
3. Yazmaya hazırlık	.22*	.46**	--	35	3,13	1,18

** P< .01, * P< .05

Tablo-1’de de görüldüğü gibi; öğrencilerin isteklilik düzeyi ile okumaya hazırlık düzeyi arasındaki $r = .33$ ($P<.01$)’lük, yine isteklilik düzeyi ile yazmaya hazırlık puanı arasındaki $r = .22$ ($P<.05$)’lik ve okumaya hazırlık puanı ile yazmaya hazırlık puanı arasındaki

$r = .46$ ($P < .01$)'lık, düzeyindeki anlamlı ve orta düzeydeki ilişki katsayıları, ölçme araçlarının birbiriyle hem ilişkili hem de birbirlerinden görece bağımsız olduklarını göstermektedir. Söz konusu korelasyon katsayıları duyuşsal hazırlık, okumaya hazırlık ve yazmaya hazırlık boyutlarının birbirleriyle eğitimsel anlamda ilişkili değişkenler olduğu düşünüldüğünde yakınsaklık (convergent) geçerliğine yönelik bir kanıt olarak da değerlendirilebilirler.

Öğrencilere ilişkin kişisel bilgiler ekte bulunan kişisel bilgi formuyla toplanmıştır. Öğrencilerin okumaya hazırlık düzeyi, öğrenci düzeyine uygun metin, sözcük, anlamlı hece ve alfabenin temel harfleri tablosuyla saptanmıştır. Yazma düzeyleri ise, öğrencilerin okunan metin, cümle, sözcük, heceleri yazmaları ve gösterilen örneğe uygun çizimlerle saptanmıştır.

Verilerin analizinde, yüzde, ortalama, standart sapma “t” ve “F” testlerinden yararlanılmıştır.

5. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu başlık altında; araştırmanın alt problemlerine ilişkin veriler analiz edilerek yorumlanmıştır.

5.1. Öğrencilerin İlkokuma-Yazma Öğrenmeye Yönelik Duyusal Hazırlık Düzeyleri İle Okuma Ve Yazma Öğrenmeye Hazırlık Düzeyleri

İlköğretim okulları birinci sınıfına yeni başlayan birinci sınıf öğrencilerinin, ilkokuma ve yazma öğrenmeye yönelik duyuşsal hazırlık düzeyleri ile okuma ve yazmaya hazırlık düzeyleri ile ilgili veriler tek örneklem “t” testi ile çözümlenmiş ve sonuçlar Tablo-1’de sunulmuştur.

Tablo-1: Öğrencilerin Duyuşsal Hazırlık Düzeyleri İle , Okuma ve Yazma Öğrenmeye Hazırlık Düzeyleri

Öğrencilerin	N	\bar{X}	SS	t	P
Duyuşsal Hazırlık Düzeyleri	103	3,59	1,31	4,59	.000**
Okumaya hazırlık düzeyleri	103	2,61	1,62	-2,44	.016*
Yazmaya hazırlık düzeyleri	103	3,13	1,18	1,09	.229

** $P < .001$, * $< .05$

Tablo-1’de de görüldüğü gibi; tek örneklem “t” testine göre (test değeri 3 olarak alınmıştır), ilköğretim okulları 1. sınıfına yeni başlayan öğrencilerin ilkokuma ve yazma öğretimine yönelik duyuşsal hazırlık düzeylerinin ($t(102) = 4.59$, $P < .001$) anlamlı düzeyde yüksek olduğu, okumaya hazırlık düzeylerinin ($t(102) = -2,44$, $P < .05$)’nin anlamlı düzeyde düşük olduğu, yazmaya hazırlık düzeylerinde ise ($t(102) = 1,09$, $P > .05$ olmakla (anlamlı bir fark bulunamamakla) birlikte ortalama test puanının üstünde olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu sonuçlara öğrencilerin ilkokuma ve yazma öğrenmeye yönelik duyuşsal hazırlık düzeylerinin beklendiği düzeyde iyi olduğu görülürken; yazmaya hazırlık düzeylerinin nispeten iyi; okumaya hazırlık düzeylerinin ise beklenen düzeyin oldukça altında gerçekleştiğini söylemek mümkündür.

5.2. Anaokulu Etkisi

İlköğretim okulları birinci sınıfına yeni başlayan öğrencilerin, ilkokuma yazma öğretiminde, duyuşsal hazırlık düzeyleri ile, okuma ve yazmaya hazırlık düzeylerine anaokulu eğitiminin etkisine ilişkin ortalamalar (anaokulu eğitimi alan ve almayan gruplar) “t” testi ile karşılaştırılarak sonuçlar Tablo-2’de sunulmuştur.

Tablo-2. İlkokuma ve Yazmaya Hazırlık Düzeyine Anaokulu Eğitiminin Etkisi

Öğrencilerin:	Ana okulu eğt.	N	\bar{X}	SS	t	P
Duyuşsal Hazırlık Düzeyleri	alan	66	3,56	1,34	-.33	.74
	almayan	37	3,64	1,27		
Okumaya Hazırlık Düzeyleri	alan	66	2,95	1,57	3,01	.004*
	almayan	37	2,00	1,53		
Yazmaya Hazırlık Düzeyleri	alan	66	3,39	1,11	,19	.002*
	almayan	37	2,64	1,16		

$P < .01$

Tablo-2’de de görüldüğü gibi; anaokulu eğitiminin öğrencileri duyuşsal hazırlık düzeyleri üzerinde etkili olmadığı ($t(201) = -.33, P > .05$), Buna karşın okumaya hazırlık puanları üzerinde ($t(201) 2,95, P < .01$); yazmaya hazırlık puanları üzerinde ise ($t(201) = ,19, P < .01$) düzeyinde etkili olduğu görülmektedir.

Bu sonuçlara göre; anaokulu eğitiminin okuma ve yazma öğrenmeye hazırlık düzeyi üzerinde etkili olduğu, ancak öğrencilerin duyusal hazırlık düzeyi puanlarına etki yapmadığı söylenebilir.

5.3. Sosyo-Ekonomik Düzey Etkisi

İlköğretim okulları birinci sınıfına yeni başlayan öğrencilerin, ilkokuma yazma öğretiminde, öğrencilerin bağlı buldukları okulların içinde yer aldığı sosyo-ekonomik çevrenin etkisine ilişkin ortalamalar (yüksek, orta ve düşük sosyo-ekonomik düzeyler) “F” testi ile karşılaştırılarak sonuçlar Tablo-3’te sunulmuştur.

Tablo-3 Okulların İçinde Yer Aldığı Sosyo-Ekonomik Çevrenin Etkisi

		N	\bar{X}	Sd	F	P
Duyuşsal Hzl. Dzy.	Yüksek sos.-eko. düzey	36	3,63	2	0,06	.945
	Orta Sos.-eko. düzey	32	3,53	100		
	Düşük sos.-eko. düzey	35	3,60	102		
Okumaya Hzl. Dzy.	Yüksek sos.-eko. düzey	36	2,75	2	1,94	.149
	Orta sos.- düzey	32	2,16	100		
	Düşük sos.-eko. düzey	35	2,88	102		
Yazmaya Hzl. Dzy.	Yüksek sos.-eko. düzey	36	3,66	2	6,47	.002*
	Orta Sos.-eko. düzey	32	2,81	100		
	Düşük sos.-eko. düzey	35	2,85	102		

* $P < .01$

Tablo-3’de de görüldüğü gibi, öğrencilerin duyuşsal hazırlık düzeyleri ile, okumaya hazır düzeyleri üzerinde öğrencilerin bağlı buldukları okulun sosyal çevresinin herhangi bir etkisi görülmez iken, aynı çevrenin yazmaya hazırlık düzeyi üzerinde $P < .01$ düzeyinde etkili olduğu görülmektedir.

Etkinin hangi sosyo-ekonomik düzeydeki okul lehine olduğunu gözleyebilmek için, Tukey testi yapılmış ve sonuçlar Tablo-4’te sunulmuştur.

Tablo-4 Sosyo Ekonomik Çevrenin Yazma Puanına Etkisi

Gruplar	1	2	3	N	\bar{X}	SS
1. Üst sosyo-ekonomik düzey	--	---	---	36	3,66	1,19
2. Orta sosyo-ekonomik düzey	*	---	---	32	2,81	1,06
3. Alt Sosyo-ekonomik düzey	*	---	---	35	2,85	1,08

*P < .01

Tablo-4'te de görüldüğü gibi; üst sosyo-ekonomik bölgede yer alan okullara bağlı bulunan öğrencilerin yazmaya hazırlık puanlarının, orta ve alt sosyoekonomik düzeyde yer alan öğrencilerin yazmaya hazırlık puanlarına göre anlamlı düzeyde etkili olduğu görülmektedir.

Bu sonuçlara göre, üst sosyo-ekonomik düzeyin öğrencilerin yazmaya hazırlık puanları üzerinde etkili olurken duyuşsal hazırlık puanları üzerinde etkili olmadığını söylemek mümkündür.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1 Sonuçlar

Araştırmadan elde edilen bulgulardan ağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Öğrencilerin, okul öncesi dönemden ilkokuma ve yazma öğretimine çok önemli deneyim ve birikimlerle (duyuşsal hazırlık düzeyi ile okuma ve yazma ön hazırlığı) okula geldikleri sonucuna varılmıştır.
2. Anaokulu eğitiminin, öğrencilerin okulöncesi dönemde öğrencilerin duyuşsal hazırlık düzeyi ile okuma ve yazma öğrenmeye yönelik ön hazırlıkları üzerinde önemli bir etki gücüne sahip olduğu saptanmıştır.
3. Öğrencilerin bağlı bulunduğu ilköğretim okulunun içinde yer aldığı sosyo-ekonomik çevrenin, yazmaya hazırlık düzeyi üzerinde etkili olduğu görülürken, duyuşsal hazırlık düzeyi ile, okumaya hazırlık düzeyi üzerinde etkili olduğuna yönelik anlamlı bir ilişki kurulamamıştır.

6.2. Öneriler

Bu bulguların ışığında şu öneriler yapılabilir:

1. Türkiye'de anaokulu eğitimi yaygınlaştırılmalıdır.
2. İlkokuma ve yazma öğretimine hazırlık düzeyi üzerinde okulöncesi dönemin etkisi konusunda aile ve öğretmenler bilgilendirilmeli ve eğitilmelidir.
3. İlkokuma ve yazma öğretimi, çocukların sahip oldukları okulöncesi deneyim ve birikimleri üzerine inşa edilmelidir.
4. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından okula başladıklarında çocukların ilkokuma ve yazma öğretimine yönelik okulöncesi deneyim ve birikimlerini ölçmek ve bu konuda öğretmenlere rehberlik etmek amacıyla standart ölçme araçları geliştirilmelidir.

KAYNAKÇA

- Adams, M. J. (1990). *Begining to Read: Thinking and Learning About Print*, Cambridge, MA: MIT Pres.
- Bloom, B. S. (1979). *İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme*, (Çev. D. Ali Özçelik), MEB Yayınları.
- Burns, C. P., Roe B. D. Ross, E. P. (1992), *Teaching Reading in Today's Elementary Schools*. Boston: Houghton Mifflin Company.

- Cunningham, P. Vd., (1995). Reading and Writing in Elementary Classrooms, Longman Publishers.
- Fidan, N. (1998). Okulda Öğrenme ve Öğretme, İstanbul, Alkım Yayınevi.
- Çelenk, S. (2007). İlkokuma- Yazma Programı ve Öğretimi, Ankara, Anı Yayıncılık.
- Çelenk, S. (2003). Okul Aile İşbirliği İle Okuduğunu Anlama Başarısı Arasındaki İlişki, H. Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi.
- Gray, S. W. (1975). Okuma ve Yazma Öğretimi, (Çev. N. Yüzbaşıoğulları), MEB Yayınları.
- McKee, P. (1956). Okulda Okuma Öğretimi (Çev. Ş. Koç), MEB Yayınları.
- Sulzby, E. & Teale, (1991). "Emergent Literacy: New Perspectives," İn Emergent Literacy: Yang Children Learn To Read and Write. Intenational Reading Association